

План-конспект уроку

Лічиленьна гладь

Розробила вчитель
обслуговуючої праці
Ядвіжук Ніна Володимирівна

Тема. Лічильна гладь – поверхнево-нашивна лічильна техніка вишивання . Види лічильної гладі . Правила безпечної праці , організація робочого місця , санітарно-гігієнічні вимоги . Технологія вишивання прямою і косою гладдю.

Мета : ознайомити учнів із видами поверхнево-нашивних лічильних технік вишивання ; технологією вишивання прямою і косою гладдю ; навчити виконувати виконувати узори прямою і косою гладдю .

Розвивати дослідницькі і творчі здібності , вміння планувати свою роботу , комунікативні уміння і навички .

Виховувати почуття відповідальності , бажання виконувати роботу якісно , виховувати культуру праці .

Обладнання , матеріали та інструменти : зразки вишитих виробів , зразки прямої і косої гладі , інструкційні карти , тканина , нитки , голки , ножиці .

Тип уроку: урок засвоєння нових знань , формування умінь та навичок .

Об'єкт праці : зразки вишивок у техніках прямої і косої гладі .

ХІД УРОКУ

I. Організаційний момент

II. Актуалізація опорних знань учнів

Метод "Мікрофон" .

1. Як поділяються вишивальні шви за способом виконання ? Наведіть приклади.
2. Як поділяються шви за технікою виконання ? Наведіть приклади.
3. Яка відмінність між одnobічними та двобічними швами ?
4. Які інструменти та матеріали застосовують для вишивання ?
5. Які вироби можна оздобити вишивкою ? Наведіть приклади використання вишитих виробів у вашій родині ?
6. Учням пропонується розглянути зразки швів. За зразками визначити :
 - а) спосіб виконання шва (вільні , лічильні);
 - б) техніку виконання (глухі , наскрізні);
 - в) вид шва (одnobічні , двобічні).

III. Мотивація навчальної діяльності

В Україні відомо понад 100 технік вишивання. В попередніх класах ви вже освоїли техніку виконання початкових швів , штапівки , хрестика , мережок . Але, на виробках , які використовують для оформлення сучасного інтер'єру , на виробках представлених в нашому кабінеті , а також на різноманітних виставках ви бачите безліч технік , які вам ще невідомі.

На стенді в нашому кабінеті ви бачите вироби ужиткового і одягового призначення , виконані техніками лічильної гладі.

1. Вам подобаються вироби , виконані техніками лічильної гладі ?
2. Ви хотіли б мати таку ж доріжку (серветку , рушник) ?

3. Чи доречним подарунком ,на вашу думку , буде така серветка чи доріжка) ?
4. Ви змогли б виготовити виріб із використанням технік лічильної гладі ?
5. А хочете навчитися ?

Так , ви ще не вмієте виготовляти вироби техніками лічильної гладі , тому що ще не ознайомились із технологією їх виконання . Сьогодні ви освоїте техніки прямої і косої гладі і самі зможете вишивати аналогічні вироби.

IV. Повідомлення теми , мети і завдань уроку

V. Вивчення нового матеріалу

1. Види лічильної гладі.

Розповідь учителя з демонстрацією зразків виробів і ілюстрацій.

ГЛАДЬ – це вишивання прямими та похилими стібками , які повністю або частково заповнюють площину візерунку. Існує кілька видів гладі : одностороння , двостороння , прорізна , тощо. Розрізняють також точну , або лічильну гладь , яку виконують по розрахунку ниток на тканині , та вільну , в якій стібки кладуть по контуру малюнка , нанесеного на тканину. Лічильною гладдю виконують в основному геометричні орнаменти , а вільною – рослинні та тваринні.

Лічильна гладь одна з найдавніших технік вишивання. Характерною особливістю є те , що виконується вона накладанням паралельних стібків , віддалених один від одного на одну нитку тканини. Вона буває одностороння та двостороння. Одностороння гладь вкриває тканину тільки з одного боку – лицьового , а двостороння – з обох боків.

На Україні цю гладь називають ЛИШТВА , бо нею свого часу вишивали переважно подоли жіночих сорочок – лиштви. А може , тому , що у давнину вишивали узори нитками , які залишались від ткання полотна , тобто ” лишками ”. І до нашого часу точну гладь виконують білими і сірими нитками.

Залежно від напрямку стібків вишивки розрізняють пряму і косу гладь.

2. Технологія виконання прямої гладі.

Розповідь учителя .

Швом пряма гладь виконують геометричні орнаменти. В узорах пряму гладь часто поєднують з іншими лічильними швами. Вишиваючи прямою гладдю стібки кладуть паралельно ниткам основи або підкання , через одну нитку тканини.

Якщо у візерунку є горизонтальні та вертикальні стібки , то спочатку виконують горизонтальні. Якщо в узорі потрібно перейти від однієї частини до іншої – робочу нитку протягують під стібками вишивки з виворітної сторони роботи. Якщо стібки-переходи довгі – роблять закріпку (інструкційна карта 1).

3. Технологія виконання косої гладі.

Розповідь учителя з демонстрацією зразків.

Шов коса гладь отримав свою назву від способу виконання . Стібки косої гладі вишивають під кутом 45 до ниток основи і підкання . Оскільки стібки косої гладі виконують з нахилом вправо та вліво , то візерунки набувають світлотіньового ефекту . Найчастіше узори косої гладі виконують червоними і чорними нитками .

Вишивання косою гладдю починають з вибору квадрату із ниток тканини , наприклад 4*4 , 5*5 , 6*6 ниток . Якщо нитки основи і підкання неоднакові по товщині , то необхідно підібрати таку кількість ниток , щоб отримати квадрат .

Робочу нитку закріплюють петлею , або стібками по діагоналі квадрата . Голку виводять в лівий нижній кут – початок вишивки , далі вколують по діагоналі в правий верхній кут і виводять по діагоналі на одну нитку тканини вище першого виходу голки . Наступні стібки виконуємо паралельно першому через одну нитку тканини . Виконавши останній стібок , голку виводять в лівий нижній кут цього стібка . Роботу повертають справа наліво , щоб вишиті стібки були зліва . Знову вибирають квадрат з ниток тканини і вколують голку по діагоналі в правий нижній кут наступного квадрата і вколують на одну нитку вище на початку першого стібка . Виконавши останній стібок другого квадрата голку вколують в правий верхній кут наступного квадрата . У такій послідовності виконуємо всі елементи узору .

Коса гладь найбільш поширена на Київщині , де її здавна виконували нитками червоного і чорного кольорів . На Поділлі косу гладь вишивають білими і чорними нитками .

Лічильну гладь широко застосовують для оздоблення сорочок , блузок , дитячого одягу та речей побуту . Поеднують з хрестиком і півхрестиком , вирізуванням ретязю , зерновим виводом .

4. Правила безпеки праці , організація робочого місця , санітарно-гігієнічні вимоги.

Розповідь учителя

Організація робочого місця при вишиванні .

Перед тим як почати вишивати виріб , необхідно правильно підібрати інструменти та матеріали і розмістити їх так , щоб не витрачати час і сили на непотрібні рухи . З правого боку на столі повинні знаходитись такі інструменти : гольника з голками і шпильками , ножиці , нитки , наперсток , а зліва – ті , які можуть знадобитися в процесі роботи : сантиметрова стрічка , п'яльця , міліметровий папір , калька .

Посередині стола має бути вільне місце для розкладання вишитого виробу.

У формі бесіди з учнями повторюємо правила безпеки праці та санітарно-гігієнічні вимоги .

Санітарно-гігієнічні вимоги при вишиванні .

1. Вишивати добре провітреному приміщенні при достатньому денному або електричному освітленні . Світло повинно падати з лівого боку або спереду .
2. Сидіти прямо , притулившись до спинки стільця , не нахилити низько голову .
3. Роботу слід тримати на відстані 25-30см від очей .

4. Через кожні 40-50 хвилин роботи необхідно робити перерву на 10-15 хв.
5. Перед початком і періодично в процесі роботи руки миють з милом , бо пітні руки забруднюють вишивку .

Правила безпечної роботи .

1. Голки та шпильки зберігати в спеціальній коробці або гольничці .
2. Не залишати голку без нитки .
3. Не вколювати голку в одяг , скатертину і т.д.
4. Не користуватись іржавими голками .
5. При необхідності працювати з наперстком .
6. Забороняється підносити голку і ножиці до очей .
7. Ножиці класти зімкненими лезами від себе .
8. Передавати ножиці кільцями вперед із зімкненими лезами .
9. Після закінчення роботи прибрати робоче місце , інструменти сховати в робочу коробку .

VI. Закріплення вивченого матеріалу.

Закріплення набутих знань відбувається у формі інтерактивної вправи .

Робота в малих групах.

Клас об'єднується в три групи . Кожна група отримує індивідуальне завдання .
Учням пропонується розглянути зразки та ілюстрації і виконати завдання :

І група.

Вибрати зразки і вироби , виконані технікою прямої гладі . Охарактеризувати особливості виконання шва .

II група.

Вибрати зразки і вироби , виконані технікою косої гладі . Охарактеризувати особливості виконання шва .

III. група.

Порівняти зразки прямої і косої гладі . Встановити відмінності між даними видами гладі . Визначити спосіб і техніку виконання . Відповідь обґрунтувати .

VII. Практична робота

Тема. Виконання зразків швів прямої і косої гладі .

1. Аналіз інструкційних карток .
2. Підготовка інструментів і матеріалів .
3. Поточний інструктаж з безпеки праці .
4. Користуючись інструкційними картами та зразками , учениці виконують зразки прямої і косої гладі .

Під час виконання роботи ученицям надається допомога , виправляються помилки .

5. Самоконтроль учнями своєї роботи (робота з картками самооцінки).

VIII. Підсумки уроку

Підведення підсумків практичної роботи (що нового дізнались на уроці , чого навчились , де можна застосувати набуті знання і вміння) . Аналіз допущених помилок , демонстрація кращих робіт .

IX. Домашнє завдання .

Закінчити зразки прямої і косої гладі .

Підготувати інструменти і матеріали для вишивання .

Картка самооцінки

1. Правильність закріплення робочої нитки .
2. Відсутність вузликів , кінців ниток , петель з ниток .
3. Відсутність дошивання елементів узору , недовишитих елементів рисунка .
4. Тканина не стягнута .
5. Відповідність вишивальної нитки тканині .
6. Відсутність деформації узору внаслідок неправильного підрахунку ниток .
7. Узор симетричний .
8. Кольори поєднані гармонійно .
9. Узор вишитий згідно з рапортом .